

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СВІТОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС І
ГЕОПОЛІТИКА**

Освітньо-наукова програма Політологія
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри політології
Протокол № 6 від “28” грудня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література
10. Контактна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Світовий політичний процес і геополітика
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач (-і)	Міщук М.Б.
Формат дисципліни	Дисципліни вільного вибору аспіранта
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) та згідно з графіку перебування на кафедрі.
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Світовий політичний процес і геополітика» є вибірковою дисципліною з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 Політологія для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою вивчення дисципліни «Світовий політичний процес і геополітика» є те, що здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти повинен здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для розуміння системи міжнародних відносин в контексті розвитку світового політичного процесу.</p> <p>Цілями курсу є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дослідження особливостей, структури і тенденції розвитку світового політичного процесу; 2) вивчення поняття, сутності, функції геополітики; 3) проведення аналізу історичних аспектів розвитку геополітики; 4) ознайомлення з механізмом розв'язання міжнародних конфліктів; 5) розвиток в здобувачів навиків самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань в процесі проведення семінарських занять. <p>Після завершення цього курсу магістр буде:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні наукові теорії, що досліджують світовий політичний процес; - основні школи та представників геополітики; - місце та роль України в сучасних геополітичних процесах. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ефективно використовувати набуті при вивченні дисципліни знання при вирішенні професійних завдань; - на основі системного аналізу політичних процесів в державі прогнозувати тенденції розвитку світового політичного процесу; - критично мислити, правильно аналізувати та оцінювати нові міжнародні виклики. 	
4. Компетентності	
<p>ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>ЗК03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p> <p>СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.</p>	

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

5. Результати навчання

ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політики розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПР 02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПР 03. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.

ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПР 05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПР 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПР 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Третій	052 Політологія	Другий	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література
Тема 1. Світовий політичний процес: особливості, структура і тенденції розвитку	Лекція	1. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна : Нав. посіб. Київ: АМУПП, 2000. 198 с. 2. Вегеш М. Світовий процес і геополітика. Навчальний посібник. Ужгород: «ФОП Сабов А.М.», 2017. 303 с. 3. Вегеш М., Петрінко С. Геополітична енциклопедія: Навчальний посібник. Ужгород:

		<p>Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с.</p> <p>4. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. Київ: ФАДА, ЛТД. 2015. 224 с.</p> <p>5. Козак Ю., Ковалевский В., Логвинова Н. Міжнародні організації. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 344 с.</p> <p>6. Кравченко, А.И. Социология: учебник для бакалавров. М. : Проспект, 2017. 534 с.</p> <p>7. Крушинський, В. Манжола В., Андрущенко С., Галака С., Бордиловська О. Міжнародні відносини та світова політика. Підручник. Київ: Знання. 2014. 662 с.</p> <p>8. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.</p> <p>9. Міжнародні організації : навчальний посібник. Укладачі: Т.В. Андросова, О.В. Кот, О.Козуб; вид. 2-ге, перероб. Па доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.</p> <p>10. Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2018. 250 с.</p>
<p>Тема 2. Геополітика: поняття , сутність, функції.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. Алркабі А. Н. Геополітика в контексті теорії міжнародних відносин / А. Н. Алркабі // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. - 2013. - Вип. 11. С. 48-52. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2013_11_10.</p> <p>2. Бебик В. М., Шергін С. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика. Київ: Університет «Україна», 2006. 208 с.</p> <p>3. Вегеш М. Світовий процес і геополітика. Навчальний посібник. Ужгород: «ФОРМ Сабов А.М.», 2017. 303 с.</p> <p>4. Вегеш М., Петрінко С. Геополітична енциклопедія: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с.</p> <p>5. Геополітика: енциклопедія / за ред. чл.-кор. НАПН України, д-ра філос. наук, проф. Є.М.Суліми. К.: Знання України, 2012. 919 с.</p> <p>6. Геополітика: підручник для вузів / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов; Міжрегіональна Академія управління персоналом, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. К. : МАУП, 2004. 296 с.</p> <p>7. Геополитика: Антология. М.: Академический Проект; Культура, 2006. 1004 с.</p> <p>8. Європейська та євроатлантична інтеграція: навч. посібник / [О.В. Баула, Т.В. Божидарнік, Т.М. Вісіна, Н.М. Галазюк та ін.] за заг. ред. О.М. Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.</p> <p>9. Європейські інтеграційні процеси у ХХІ столітті: ключові тенденції, основні виклики та нові можливості / Збірник матеріалів наук.-практ. конф. Київ, 26-27 березня 2018 с. 677</p> <p>10. Кузь О. М. Геополітика / О. М. Кузь, Д. С.</p>

		<p>Коротков. Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. 180 с.</p> <p>11. Лаврук Т. П. Геополітика як елемент соціокультурної системи / Т. П. Лаврук // Гілея: науковий вісник. - 2014. - Вип. 85. - С. 345-349. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_85_90.</p> <p>12. Тихонравов Ю. В. Геополітика. / Ю. В. Тихонравов. М.: ИНФРА-М, 2000. 268 с.</p>
<p>Тема 3. Континентально-європейська школа геополітики</p>	<p>Лекція Семинар</p>	<p>1. Бебик В. М., Шергін С. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика. Київ: Університет «Україна», 2006. 208 с.</p> <p>2. Вегеш М. Західна геополітика в іменах. Ужгород: Видавництво УжНУ, 2003. 200 с.</p> <p>3. Вегеш М. Геополітика в іменах. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. 216 с.</p> <p>4. Вегеш М. Світовий процес і геополітика. Навчальний посібник. Ужгород: «ФОП Сабов А.М.», 2017. 303 с.</p> <p>5. Вегеш М., Петрінко С. Геополітична енциклопедія: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с.</p> <p>6. Вегеш М. Проблематика війни і миру в спадщині Реймона Арона. <i>Україна та Центральна Європа</i>. Матеріали II Міжнародної наукової конференції «Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті впливу гібридної війни, виборчих процесів та забезпечення прав національних меншин» (м. Ужгород, 3 травня 2019 року). Ужгород, 2019. С. 108-116.</p> <p>7. Вегеш М. Юрген Габермас про США та сучасне і майбутнє ЄС. <i>Україна та Центральна Європа</i>. Матеріали II Міжнародної наукової конференції «Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті впливу гібридної війни, виборчих процесів та забезпечення прав національних меншин» (м. Ужгород, 3 травня 2019 року). Ужгород, 2019. С. 148-152.</p> <p>8. Курбатова Т. В. Походження концепту ГЕОПОЛІТИКА в англomовному політичному дискурсі / Т. В. Курбатова // <i>Нова філологія</i>. -2012. -№ 52. С. 115-117. -Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2012_52_34.</p> <p>9. Класика геополітики. XIX век. / Сост. К. Королев. Москва: ООО «Издательство АСТ», 2003. 718 с.</p> <p>10. Класика геополітики. XX век. / Сост. К. Королев. Москва ООО «Издательство АСТ», 2003. 731 с.</p>
<p>Тема 4. Англо-американська школа геополітики</p>	<p>Лекція Семинар</p>	<p>1. Бебик В. М., Шергін С. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика. Київ: Університет «Україна», 2006. 208 с.</p> <p>2. Бжезинский З. Геостратегия для Евразии. <i>Независимая газета</i>. 1997. 24 октября.</p>

		<p>3. Бжезинский З. Еще один шанс. Три президента и кризис Американской сверхдержавы. М.: Международные отношения, 2007. 240 с.</p> <p>4. Вегеш М. Західна геополітика в іменах. Ужгород: Видавництво УжНУ, 2003. 200 с.</p> <p>5. Вегеш М. Геополітика в іменах. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. 216 с.</p> <p>6. Вегеш М. Світовий процес і геополітика. Навчальний посібник. Ужгород: «ФОП Сабов А.М.», 2017. 303 с.</p> <p>7. Вегеш М., Петрінко С. Геополітична енциклопедія: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с.</p> <p>8. Вегеш М., Гиря В. Роберт Каган про роль США в новому світовому порядку. <i>Україна та Центральна Європа</i>. Матеріали II Міжнародної наукової конференції «Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті впливу гібридної війни, виборчих процесів та забезпечення прав національних меншин» (м. Ужгород, 3 травня 2019 року). Ужгород, 2019. С. 188-197.</p> <p>9. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна Світового Порядку. Львів: Кальварія, 2006. 474 с.</p> <p>10. Классика геополитики. XIX век. / Сост. К. Королев. Москва: ООО «Издательство АСТ», 2003. 718 с.</p> <p>11. Классика геополитики. XX век. / Сост. К. Королев. Москва ООО «Издательство АСТ», 2003. 731 с.</p> <p>12. Фукуяма Ф. Америка на распутье. Демократия, власть и неоконсервативное наследие. М.: Издательство АСТ; Издательство «Хранитель», 2007. 282 с.</p> <p>13. Фукуяма Ф. Великий краї. Людська природа і відновлення соціального порядку. Львів: Кальварія, 2005. 380 с.</p> <p>14. Фукуяма Ф. Великий разрыв. М.: Издательство АСТ, 2003. 474 с.</p> <p>15. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / переклад з англ. Романа Корнута. 2-ге видання. К.: Наш формат, 2019. 576 с.</p> <p>16. Фукуяма Ф. Доверие. Социальные добродетели и путь к процветанию. М.: Издательство АСТ - Ермак, 2004. 730 с.</p> <p>17. Фукуяма Ф. Конец истории и последний человек. М.: Издательство АСТ; Издательство «Ермак», 2004. 588 с.</p> <p>18. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее: Последствия биотехнологической революции. М.: Издательство АСТ; ОАО «Люкс», 2004. 349 с.</p> <p>19. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії / переклад з англ. Тарас Цимбал і Роман Корнута. К.: Наш формат, 2019.</p>
--	--	---

		<p>608 с.</p> <p>20. Хабермас Ю. Расколотый Запад / Пер. с нем. М.: Издательство «Весь Мир», 2008. 192 с.</p> <p>21. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. М.: Издательство АСТ, 2003. 603 с.</p> <p>22. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. Москва: АСТ, 2003. 603 с.</p> <p>23. Хантингтон С. Третья волна. Демократизация в конце XX века. М.: РОССПЭН, 2003. 368 с.</p> <p>24. Brzezinski Z. Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power [Електронний ресурс] / Z. Brzezinski. - New York, 2012. - Режим доступу : https://orientalreview.org/wp-content/uploads/2012/12/Brzezinski-Zbigniew.-Strategic-Vision-America-and-the-Crisis-of-Global-Power.pdf.</p> <p>25. Huntington Samuel P. The Clash of Civilizations [Електронний ресурс] / Samuel P. Huntington // Foreign Affairs. - Touchstone, 1993. - Режим доступу : http://online.sfsu.edu/mroozbeh/CLASS/h-607-pdfs/S.Huntington-Clash.pdf.</p> <p>26. Huntington Samuel P. The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order [Електронний ресурс] / Samuel P. Huntington. - Harvard University Printed, 1996. -</p>
<p>Тема 5. Сучасна геополітика</p>	<p>Семинар</p>	<p>1. Алркабі А. Н. Геополітика в контексті теорії міжнародних відносин / А. Н. Алркабі // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. - 2013. - Вип. 11. С. 48-52. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2013_11_10.</p> <p>2. Бебик В. М., Шергін С. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика. Київ: Університет «Україна», 2006. 208 с.</p> <p>3. Вегеш М. Світовий процес і геополітика. Навчальний посібник. Ужгород: «ФОП Сабов А.М.», 2017. 303 с.</p> <p>4. Вегеш М., Петрінко С. Геополітична енциклопедія: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с.</p> <p>5. Геополітика: енциклопедія / за ред. чл.-кор. НАПН України, д-ра філос. наук, проф. Є.М.Суліми. К.: Знання України, 2012. 919 с.</p> <p>6. Геополітика: підручник для вузів / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов; Міжрегіональна Академія управління персоналом, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. К. : МАУП, 2004. 296 с.</p> <p>7. Геополітика: Антологія. М.: Академический Проект; Культура, 2006. 1004 с.</p> <p>8. Геополітика: Військово-політичні аспекти: Навчальний посібник / Науковий редактор Л. П.</p>

		<p>Шлемкевич. Львів: ЛІСВ, 2008. 343 с.</p> <p>9. Геополітика: Енциклопедія / Є. М. Суліма, М. А. Шепелев, І. П. Білецький та ін. К.: Знання, 2013. 919 с.</p> <p>10. Геополітичне сходження України: проблеми, сучасний стан, перспективи. Проблеми і перспективи української реформації / За заг. ред. М. Ф. Головатого, Г. В. Щокіна. К.: МАУП, 2001. С. 181-198.</p> <p>11. Європейська та євроатлантична інтеграція: навч. посібник / [О.В. Баула, Т.В. Божидарнік, Т.М. Вісіна, Н.М. Галазюк та ін.] за заг. ред. О.М. Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.</p> <p>12. Європейські інтеграційні процеси у ХХІ столітті: ключові тенденції, основні виклики та нові можливості / Збірник матеріалів наук.-практ. конф. Київ, 26-27 березня 2018 с. 677</p> <p>13. Кузь О. М. Геополітика / О. М. Кузь, Д. С. Коротков. Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. 180 с.</p> <p>14. Лаврук Т. П. Геополітика як елемент соціокультурної системи / Т. П. Лаврук // Гілея: науковий вісник. - 2014. - Вип. 85. - С. 345-349. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_85_90.</p> <p>15. Тихонравов Ю. В. Геополітика. / Ю. В. Тихонравов. М.: ИНФРА-М, 2000. 268 с.</p>
<p>Тема 6. Політичні ідеології на їх вплив на геополітику.</p>	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Геополітика: Військово-політичні аспекти: Навчальний посібник / Науковий редактор Л. П. Шлемкевич. Львів: ЛІСВ, 2008. 343 с. 2. Геополітика: Енциклопедія / Є. М. Суліма, М. А. Шепелев, І. П. Білецький та ін. К.: Знання, 2013. 919 с. 3. Геополітичне сходження України: проблеми, сучасний стан, перспективи. Проблеми і перспективи української реформації / За заг. ред. М. Ф. Головатого, Г. В. Щокіна. К.: МАУП, 2001. С. 181-198. 4. Донцов Д. За яку революцію. Репринтне відтворення 1957 р. Львів, 1990. 84 с. 5. Донцов Д. Клич доби. Репринтне відтворення. Лондон: Союз українців у Великій Британії, 1968. 128 с. 6. Донцов Д. Московська отрута. К.: ФОП Стебеляк, 2015. 296 с. 7. Донцов Д. Русский либерализм и украинское движение. Мелитополь, 1918. 96 с. 8. Донцов Д. Твори. Т. 1. Геополітичні та ідеологічні праці. Львів: Кальварія, 2001. 488 с.
<p>Тема 7. Конфлікти міжнародних відносинах</p>	Лекція Семинар	<ol style="list-style-type: none"> 1. А.Б.В. Збройний конфлікт в термінах (Путівник для України) / Д. Дуцик, В. Черниш, В. Вороніна, Н. Рюче, І. Мороз, О. Паперняк, І. Калапуха. К., 2019. 90 с. 2. Бодрук Олег. Фактор сили у сучасному світі. Геополітичні зміни сучасної міжнародної безпеки після трагічних подій 11 вересня 2001 р. <i>Політика і час</i>. 2002. № 3. С. 57-67.

		<p>3. Тодоров І. Війна на українському Сході: геополітичні витоки / І. Тодоров, А. Тодорова // Геополітика України: історія і сучасність. - 2014. - Вип. 2. - С. 285-295. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gpui_2014_2_28.</p>
<p>Тема 8. Україна геополітичних концепціях</p>	<p>Лекція Семінар В</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Василевич Ю. В. Чорноморська концепція Юрія Липи у геополітичній думці України. <i>Наукові праці. Політологія</i>. 2012. Випуск 166. Т. 178. С. 8-11. 2. Василенко С. Геополітичні концепції і українська геополітика. <i>Сучасна українська політика: Політики і політологи про неї / Редколегія: М. Михальченк, В. Андрущенко, Ф. Рудич. К., 2000. Вип. 2. С.63 -73.</i> 3. Держалюк М. Україна у зарубіжних доктринах та стратегіях 20 ст. <i>Політична думка</i>. 1996. № 1. С.64-85. 4. Дністрянський М. Праці С. Рудницького і Ю. Липи в контексті європейської політико-географічної думки. <i>Всеукраїнський науково-теоретичний часопис</i>. Тернопіль, 2000. Випуск 2. С. 73-77. 5. Додонов Роман. Чорноморські вектори у геополітичних концепціях України і Росії. <i>Політичний менеджмент</i>. 2005. № 4. С.127-140. 6. Домащенко Л. М. «Всеукраїнська трилогія» Юрія Липи: геополітичний ракурс. <i>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка</i>. Серія Філософія. Політологія. 2007. Випуск 84-86. С. 166-169. 7. Домащенко Л. М. Основні положення доктрини Юрія Липи. <i>Міжнародна наукова конференція «Дні науки філософського факультету - 2008» Київського національного університету імені Тараса Шевченка (16 -17 квітня 2008 року)</i>. Матеріали доповідей та виступів. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. Ч. 2. С. 69-71. 8. Казанков Р. Ю. Проблема формування Чорноморського геополітичного простору в першій половині ХХ ст.: український варіант. <i>Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна</i>. Серія Історія. Харків, 2008. Випуск 11. С. 44-50. 9. Кір'яков П. О., Лускалова К. Є., Литвиненко В. І. Україна в російських геополітичних концепціях. <i>Стратегічна панорама</i>. 1998. № 3-4. С. 51-59. 10. Кочубей Ю. Мужність думки (Геополітичні візії Юрія Липи в контексті сучасності). <i>День</i>. 2004. № 187, № 192. 11. Липа Ю. Всеукраїнська трилогія: У 2 т. Т. 1: Призначення України. К.: МАУП, 2007. 336 с.; Т. 2: Чорноморська доктрина. Чорноморський простір (Атлас). Розподіл Росії. К.: МАУП, 2007. 392 с. 12. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2 т. К.:

		<p>Основи, 1994. Т. 1. 554 с.; Т. 2. 573 с.</p> <p>13. Старосольський В. Теорія нації / Передмова Ірини Кресіної. Нью-Йорк: Наукове Товариство ім. Т. Шевченка; К.: Вища школа, 1998. 143 с.</p> <p>14. Фукуяма: Перемога України над популізмом має значення для Європи [Електронний ресурс] // Українська правда. - 30 березня 2018 р. - Режим доступу : https://www.pravda.com.ua/news/2018/03/30/7176236.</p> <p>15. Фукуяма: Україна у глобальній битві за демократію - на передовій [Електронний ресурс] // Радіо Свобода : Офіційний веб-сайт. - 23 серпня 2016 р. - Режим доступу : https://www.radiosvoboda.org/a/27941881.html.</p>
<p>Тема 9. Геополітичні пріоритети національна безпека України.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. Баган О. Українська Понтида: Геополітичні виміри сучасної України. Дрогобич: Коло, 2002. 192 с.</p> <p>2. Бадзьо Ю. Український вибір. К.: Смолоскип, 2004. 56 с.</p> <p>3. Базив Д.П. Геополитическая стратегия Украины. К., 2000. 192 с.</p> <p>4. Бакаєв О.О., Пирожков С.І., Ревенко В.Л. Міжнародні транспортні коридори - особливий пріоритет України на шляху інтеграції у світову економічну систему. <i>Стратегічна панорама</i>. 1999. № 4. С. 37-55.</p> <p>5. Безпека України - 2010: Безпека України: геополітичний вимір / Під ред. В.П.Горбуліна, А.М.Зленка, Г.К.Крючкова та ін. К.: Громад.-політ. об'єд. «Український форум», 2007. 128 с.</p> <p>6. Бжезінський З. Україна і Польща в контексті Європейської інтеграції. <i>Стратегічна панорама</i>. 1998. № 3-4.</p> <p>7. Бжезінський З. Вибір : світове панування чи світове лідерство. Київ: Вид. «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.</p> <p>8. Бжезінський Збігнєв. Велика шахівниця: Американська першість та її стратегічні імперативи. Львів - Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000. 236с.</p> <p>9. Бжезінський Збігнєв. Вибір: світове панування чи світове лідерство. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 203с.</p> <p>10. Бжезінський Збігнєв. Україна у геостратегічному контексті. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 102 с.</p> <p>11. Бурдяк Віра, Мороз Ігор. Перспективи співробітництва «Україна - НАТО» і роль у ньому польського фактора. <i>Політичний менеджмент</i>. 2008. № 3. С. 165-174.</p> <p>12. Бутейко Д.Д. Куди прямує Україна. К.: Видавничий дім «Юридична книга», 2001. 56 с.</p> <p>13. Валецький О. Л., Гончар М. М. Структура геополітичних інтересів України. Київ, 1995. 99 с.</p> <p>14. Геополітика: Військово-політичні аспекти: Навчальний посібник / Науковий редактор Л. П.</p>

		<p>Шлемкевич. Львів: ЛІСВ, 2008. 343 с.</p> <p>15. Геополітика: Енциклопедія / Є. М. Суліма, М. А. Шепелєв, І. П. Білецький та ін. К.: Знання, 2013. 919 с.</p> <p>16. Геополітичне сходження України: проблеми, сучасний стан, перспективи. Проблеми і перспективи української реформації / За заг. ред. М. Ф. Головатого, Г. В. Щокіна. К.: МАУП, 2001. С. 181-198.</p> <p>17. Джердж С. Україна - НАТО: співробітництво заради безпеки. К.: Т-во «Знання»України, 2007. 96 с.</p> <p>18. Дзьобань О. Геополітичні чинники системи національної безпеки (соціально - філософський аспект). <i>Людина і політика</i>. 2004. № 1. С. 83-90.</p> <p>19. Динис Г. Г., Дербак В. І., Сюсько І. М. Транскордонне співробітництво України. <i>Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки</i>. Міжвідомчий збірник наукових праць. Випуск 10. К., 2001. С. 110-127.</p> <p>20. Тодоров І. Війна на українському Сході: геополітичні витоки / І. Ліпкін В. А. Національна безпека України. Київ: КНЕУ, 2008. 552 с.</p> <p>21. Літвін Л. А. Сучасні геополітичні концепції: висновки для України. <i>Політичне життя</i>. 2019. № 4. С. 109-115.</p> <p>22. Тодоров, А. Тодорова // Геополітика України: історія і сучасність. - 2014. - Вип. 2. - С. 285-295. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gpuis_2014_2_28.</p> <p>23. Фукуяма: Перемога України над популізмом має значення для Європи [Електронний ресурс] // Українська правда. - 30 березня 2018 р. - Режим доступу : https://www.pravda.com.ua/news/2018/03/30/7176236.</p> <p>24. Фукуяма: Україна у глобальній битві за демократію - на передовій [Електронний ресурс] // Радіо Свобода : Офіційний веб-сайт. - 23 серпня 2016 р. - Режим доступу : https://www.radiosvoboda.org/a/27941881.html.</p>
<p>Тема 11. Україна в контексті світових інтеграційних процесів. Євроінтеграційний та євроатлантичний курс України</p>	<p>Семінар-дискусія</p>	<p>1. Алексеев Ю. М. Украина и европейский глобализм (1989-2009). К.: Киевский Славистический университет, 2010. 416 с.</p> <p>2. Андреева О. М. Національна безпека України в контексті національної ідентичності і взаємовідносин з Росією. К.: Парламентське видавництво, 2009. 359 с.</p> <p>3. Андрущенко (Гринько) С. В. Україна в сучасному геополітичному середовищі. К.: Логос, 2005. 288 с.</p> <p>4. Баган О. Українська Понтида: Геополітичні виміри сучасної України. Дрогобич: Коло, 2002. 192 с.</p> <p>5. Бадзьо Ю. Український вибір. К.: Смолоскип, 2004. 56 с.</p> <p>6. Базив Д.П. Геополитическая стратегия</p>

	<p>України. К., 2000. 192 с.</p> <p>7. Бакаєв О.О., Пирожков С.І., Ревенко В.Л. Міжнародні транспортні коридори - особливий пріоритет України на шляху інтеграції у світову економічну систему. <i>Стратегічна панорама</i>. 1999. № 4. С. 37-55.</p> <p>8. Бурдяк Віра, Мороз Ігор. Перспективи співробітництва «Україна - НАТО» і роль у ньому польського фактора. <i>Політичний менеджмент</i>. 2008. № 3. С. 165-174.</p> <p>9. Бутейко Д.Д. Куди прямує Україна. К.: Видавничий дім «Юридична книга», 2001. 56 с.</p> <p>10. Валевський О. Л., Гончар М. М. Структура геополітичних інтересів України. Київ, 1995. 99 с.</p> <p>11. Фукуяма: Перемога України над популізмом має значення для Європи [Електронний ресурс] // Українська правда. - 30 березня 2018 р. - Режим доступу : https://www.pravda.com.ua/news/2018/03/30/7176236.</p> <p>12. Фукуяма: Україна у глобальній битві за демократію - на передовій [Електронний ресурс] // Радіо Свобода : Офіційний веб-сайт. - 23 серпня 2016 р. - Режим доступу : https://www.radiosvoboda.org/a/27941881.html.</p>
--	---

7. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Впродовж другого семестру здійснюються 4 форми контролю за навчанням студентів: 1) поточний контроль; 2) контрольна робота; 3) написання реферативної роботи; 4) тест. Завершується курс екзаменом.</p> <p>Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти під час виконання різних видів робіт становить:</p> <table border="1" data-bbox="592 1263 1495 1368" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <th>Поточний контроль</th> <th>Тест</th> <th>Контрольна робота</th> <th>Реферативна робота</th> <th>Екзамен</th> </tr> <tr> <td>10 балів</td> <td>10 балів</td> <td>20 балів</td> <td>10 балів</td> <td>50 балів</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" data-bbox="624 1469 1495 1980" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th>Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>відмінно</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Поточний контроль	Тест	Контрольна робота	Реферативна робота	Екзамен	10 балів	10 балів	20 балів	10 балів	50 балів	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	відмінно	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Поточний контроль	Тест	Контрольна робота	Реферативна робота	Екзамен																											
10 балів	10 балів	20 балів	10 балів	50 балів																											
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики																													
		відмінно																													
80 – 89	B	добре																													
70 – 79	C																														
60 – 69	D	задовільно																													
50 – 59	E																														
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання																													
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																													
<p>Вимоги до письмових</p>	<p style="text-align: center;">Поточний контроль знань</p>																														

робіт	<p>Контрольна робота Впродовж роботи над вивченням нормативного курсу передбачено проведення 2 контрольних робіт. За кожен із контрольних робіт (по 4 завдання, кожне із яких оцінюється по 5 балів) студент може одержати максимально 20 балів. Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку.</p> <p>Індивідуальна робота студентів</p> <p>Вивчення курсу здійснюється, крім лекційних та семінарських занять, у таких формах самостійної роботи студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • конспектування першоджерел; • підготовка реферативних повідомлень та їх захист; • складання словника, порівняльних таблиць та схем; <p>Індивідуальна робота студентів оцінюється максимально 10 балів:</p>
Семінарські заняття	Відповідь студента на семінарському занятті оцінюється за п'ятибальною системою за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.
8. Політика курсу	
<p>Політика курсу «Світовий політичний процес і геополітика» передбачає прездачу усіх невиконаних завдань (https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/). За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 14.00 год. – 15.00 год. Дотримання академічної доброчесності (Академічна доброчесність – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (pnu.edu.ua) https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/)</p>	
9. Рекомендована література	
<p>Основна література:</p> <p>13. Алркабі А. Н. Геополітика в контексті теорії міжнародних відносин / А. Н. Алркабі // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. - 2013. - Вип. 11. С. 48-52. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2013_11_10.</p> <p>14. Бебик В. М., Шергін С. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика. Київ: Університет «Україна», 2006. 208 с.</p> <p>15. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна : Нав. посіб. Київ: АМУПП, 2000. 198 с.</p> <p>16. Вегеш М. Світовий процес і геополітика. Навчальний посібник. Ужгород: «ФОП Сабов А.М.», 2017. 303 с.</p> <p>17. Вегеш М., Петрінко С. Геополітична енциклопедія: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с.</p> <p>18. Геополітика: енциклопедія / за ред.чл.-кор. НАПН України, д-ра філос. наук, проф. Є.М.Суліми. К.: Знання України, 2012. 919 с.</p> <p>19. Геополітика: підручник для вузів / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов; Міжрегіональна Академія управління персоналом, Інститут політичних і етнонаціональних</p>	

- досліджень НАН України. К. : МАУП, 2004. 296 с.
20. Геополітика: Антологія. М.: Академический Проект; Культура, 2006. 1004 с.
  21. Європейська та євроатлантична інтеграція: навч. посібник / [О.В. Баула, Т.В. Божидарнік, Т.М. Вісіна, Н.М. Галазюк та ін.] за заг. ред. О.М. Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.
  22. Європейські інтеграційні процеси у ХХІ столітті: ключові тенденції, основні виклики та нові можливості / Збірник матеріалів наук.-практ. конф. Київ, 26-27 березня 2018 с. 677
  23. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. Київ: ФАДА, ЛТД. 2015. 224 с.
  24. Козак Ю., Ковалевский В., Логвинова Н. Міжнародні організації. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 344 с.
  25. Кравченко, А.И. Социология: учебник для бакалавров. М. : Проспект, 2017. 534 с.
  26. Крушинський, В. Манжола В., Андрущенко С., Галака С., Бордиловська О. Міжнародні відносини та світова політика. Підручник. Київ: Знання. 2014. 662 с.
  27. Кузь О. М. Геополітика / О. М. Кузь, Д. С. Коротков. Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. 180 с.
  28. Лаврук Т. П. Геополітика як елемент соціокультурної системи / Т. П. Лаврук // Гілея: науковий вісник. - 2014. - Вип. 85. - С. 345-349. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_85_90.
  29. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
  30. Міжнародні організації : навчальний посібник. Укладачі: Т.В. Андросова, О.В. Кот, О.Козуб; вид. 2-ге, перероб. та доп. Харків. : ХДУХТ, 2018. 235 с.
  - Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2018. 250 с.
  31. Тихонравов Ю. В. Геополітика. / Ю. В. Тихонравов.М.: ИНФРА-М, 2000. 268 с.

Додаткова література:

1. Бадзьо Ю. Український вибір. К.: Смолоскип, 2004. 56 с.
2. Базив Д.П. Геополитическая стратегия Украины. К., 2000. 192 с.
3. Бакаєв О.О., Пирожков С.І., Ревенко В.Л. Міжнародні транспортні коридори - особливий пріоритет України на шляху інтеграції у світову економічну систему. *Стратегічна панорама*. 1999. № 4. С. 37-55.
4. Бебик В. М., Шергін С. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика. Київ: Університет «Україна», 2006. 208 с.
5. Бжезинский З. Геостратегия для Евразии. *Независимая газета*. 1997. 24 октября.
6. Бжезинский З. Еще один шанс. Три президента и кризис Американской сверхдержавы. М.: Международные отношения, 2007. 240 с.
7. Бурдяк Віра, Мороз Ігор. Перспективи співробітництва «Україна - НАТО» і роль у ньому польського фактора. *Політичний менеджмент*. 2008. № 3. С. 165-174.
8. Бутейко Д.Д. Куди прямує Україна. К.: Видавничий дім «Юридична книга», 2001. 56 с.
9. Вегеш М. Західна геополітика в іменах. Ужгород: Видавництво УжНУ, 2003. 200 с.
10. Вегеш М. Геополітика в іменах. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. 216 с.
11. Вегеш М. Світовий процес і геополітика. Навчальний посібник. Ужгород: «ФОП Сабов А.М.», 2017. 303 с.
12. Вегеш М., Петрінко С. Геополітична енциклопедія: Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с.
13. Вегеш М., Гиря В. Роберт Каган про роль США в новому світовому порядку. *Україна та Центральна Європа*. Матеріали II Міжнародної наукової конференції «Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті впливу гібридної війни, виборчих процесів та забезпечення прав національних меншин» (м. Ужгород, 3 травня 2019 року). Ужгород, 2019. С. 188-197.
14. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна Світового Порядку. Львів: Кальварія, 2006. 474 с.
15. Казанков Р. Ю. Проблема формування Чорноморського геополітичного простору в першій половині ХХ ст.: український варіант. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія Історія. Харків, 2008. Випуск 11. С. 44-50.
16. Кір'яков П. О., Лускалова К. Є., Литвиненко В. І. Україна в російських геополітичних концепціях. *Стратегічна панорама*. 1998. № 3-4. С. 51-59.

17. Классика геополитики. XIX век. / Сост. К. Королев. Москва: ООО «Издательство АСТ», 2003. 718 с.
18. Классика геополитики. XX век. / Сост. К. Королев. Москва: ООО «Издательство АСТ», 2003. 731 с.
19. Кочубей Ю. Мужність думки (Геополітичні візії Юрія Липи в контексті сучасності). *День*. 2004. № 187, № 192.
20. Липа Ю. Всеукраїнська трилогія: У 2 т. Т. 1: Призначення України. К.: МАУП, 2007. 336 с.; Т. 2: Чорноморська доктрина. Чорноморський простір (Атлас). Розподіл Росії. К.: МАУП, 2007. 392 с.
21. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2 т. К.: Основи, 1994. Т. 1. 554 с.; Т. 2. 573 с.
22. Старосольський В. Теорія нації / Передмова Ірини Кресіної. Нью-Йорк: Наукове Товариство ім. Т. Шевченка; К.: Вища школа, 1998. 143 с.
23. Фукуяма Ф. Америка на распутье. Демократия, власть и неоконсервативное наследие. М.: Издательство АСТ; Издательство «Хранитель», 2007. 282 с.
24. Фукуяма Ф. Великий краї. Людська природа і відновлення соціального порядку. Львів: Кальварія, 2005. 380 с.
25. Фукуяма Ф. Великий разрыв. М.: Издательство АСТ, 2003. 474 с.
26. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції / переклад з англ. Романа Корнута. 2-ге видання. К.: Наш формат, 2019. 576 с.
27. Фукуяма Ф. Доверие. Социальные добродетели и путь к процветанию. М.: Издательство АСТ - Ермак, 2004. 730 с.
28. Фукуяма Ф. Конец истории и последний человек. М.: Издательство АСТ; Издательство «Ермак», 2004. 588 с.
29. Фукуяма Ф. Наше постчеловеческое будущее: Последствия биотехнологической революции. М.: Издательство АСТ; ОАО «Люкс», 2004. 349 с.
30. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії / переклад з англ. Тарас Цимбал і Роман Корнута. К.: Наш формат, 2019. 608 с.
31. Хабермас Ю. Расколотый Запад / Пер. с нем. М.: Издательство «Весь Мир», 2008. 192 с.
32. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. М.: Издательство АСТ, 2003. 603 с.
33. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. Москва: АСТ, 2003. 603 с.
34. Хантингтон С. Третья волна. Демократизация в конце XX века. М.: РОССПЭН, 2003. 368 с.
35. Huntington Samuel P. The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order [Електронний ресурс] / Samuel P. Huntington. - Harvard University Printed, 1996.

Інтернет-джерела:

1. Президент України. Офіційний сайт. URL : <https://www.president.gov.ua/>
2. Верховна Рада України. Офіційний сайт. URL : <http://www.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України. Офіційний сайт. URL : <http://www.kmu.gov.ua>

10. Контактна інформація

Міщук Маряна Богданівна – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних інститутів та процесів (м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, каб. 714)

Телефон - 0970878570

E-mail викладача: mariana.mishchuk@pnu.edu.ua

Викладач

Міщук М.Б.